

КАТЕГОРІЯ КАУЗАТИВНОСТІ В ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІЙ ГРУПІ МЕНТАЛЬНИХ ДІЄСЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті здійснена спроба визначити англійські ментальні дієслова, які реалізують категорію каузативності. Досліджено преференції вживання ментальних дієслів в аналітичних каузативних конструкціях; шляхом аналізу семної та глибинної структур виокремлено групу ментальних каузативів, яка охоплює низку підгруп і класів каузативних ментальних дієслів. Встановлено зв'язок між синтагматично релевантними особливостями дієслів, що досліджуються, та їхньою парадигматикою й епідигматикою.

Ключові слова: каузативність, каузативні дієслова, семна структура, каузальна структура, глибинна структура, семантичний фрейм, предикатно-аргументна структура.

Дилай И. П. Категория каузативности в лексико-семантической группе ментальных глаголов английского языка. В статье предпринята попытка определения английских ментальных глаголов, реализующих категорию каузативности. Исследовано преференции в употреблении ментальных глаголов в аналитических каузативных конструкциях; путем анализа семной структуры выделено группу ментальных каузативов, охватывающую ряд подгрупп и классов каузативных ментальных глаголов. Установлено связь между синтагматически релевантными особенностями изучаемых глаголов и их парадигматикой и синотагматикой.

Ключевые слова: каузативность, каузативные глаголы, семная структура, каузальная структура, глубинная структура, семантический фрейм, предикатно-аргументная структура.

Dilay I. P. The category of causativity in the lexico-semantic group of English mental verbs. This paper seeks to determine English mental verbs that are distinctively associated with the category of causativity. Not only does the analysis reveal that essentially different mental verbs are attracted to various causative constructions, but it also examines how causative mental verbs fall into semantic classes or groups, hinting at subtle differences in the meaning and deep structure. In addition, the paper shows how syntagmatically relevant properties of the verbs under research are related to their paradygmatics and epidigmatics.

Key words: causativity, causative verbs, semantic structure, causal structure, deep structure, semantic frame, argument-predicate structure.

Вивчення релевантності функціонально-семантичної категорії каузативності для англійської ментальної лексики може відбуватися в двох площинах:

- 1) виділення на основі тотожності семної та глибинної (предикатно-аргументної) структури окремої групи каузативних ментальних дієслів;
- 2) дослідження вибірковості представлення ментальних дієслів в аналітичних каузативних конструкціях, таких як X MAKE Y Vinf, X LET Y Vinf, X HAVE Y Vprp / X GET Y Vprp, X HAVE Y Vinf, X GET Y Vto-inf тощо.

Враховуючи той факт, що аналітичні каузативні конструкції функціонують як замішувачі (їх іще називають «перифрастичними каузативними конструкціями») як в діяхронії, так і в синхронії (зокрема при укладанні словникових дефініцій) лексичних каузативів [Огоновська 1991], вважаємо за доцільне поєднати ці дві площини з метою комплексного вивчення синтагматичних особливостей каузативних ментальних дієслів в англійській мові.

У лінгвістиці неодноразово вивчалися як аналітичні каузативні конструкції, так і лексичні засоби вираження каузативності (В. П. Недялков, Г. Г. Сильницький, І. Б. Долініна, О. В. Падучева, Д. Кастовські, Н. С. Бейрон, А. Вежбицька, Б. Левін, М. Раппапорт, В. Крофт та інші). Проте поза увагою залишилося вивчення каузативних ментальних дієслів, або ментальних каузативів, як окремої лексико-семантичної групи. Виняток становить дослідження В. Крофта, яке стосується каузальної структури англійських ментальних дієслів.

Досі проблемним залишається трактування самого терміна „каузативне дієслово”: від невизнання існування каузативних дієслів до досить широкого розуміння сутності явища, при якому практично усі акціональні дієслова (і не тільки) визнаються каузативами [Wierzbicka 1980]. Загалом, каузативні дієслова виділяють на основі наявності компонента “cause” («каузувати») у семній структурі. Ми дотримуємося ширшого розуміння сутності каузативних дієслів, запропонованого А. Вежбицькою, що ґрунтується на експлікації каузативного компонента з глибинної семантики. На думку дослідниці, саме „глибинна

декомпозиція виявляє фундаментальну схожість каузативів і таких «некаузативів», як *dig, shave, dust, kick, drink, eat*» [Wierzbicka 1980, с. 173].

Представник когнітивної лінгвістики В. Крофт особливо широко трактує каузативність, простежуючи каузальну структуру в усіх дієслів, в тому числі і в стативних. Дослідник порівняв каузальну структуру каузативних і стативних ментальних дієслів (Пор. Схема 1 і Схема 2) [Croft 1993, с. 61].

Схема 1. Каузальна структура каузативних ментальних дієслів за В.Крофтом
Stimulus Experiencer (Exp) (St)
+ -----> • -----> (•) -----> (•)
SBJ Cause Please Become OBJ Like

Схема 2. Каузальна структура стативних ментальних дієслів за В.Крофтом
Experiencer Stimulus
• ----- •
SBJ OBJ

На відміну від стативних дієслів, каузальна структура яких має лише один сегмент, каузативні ментальні процеси складаються з трьох каузальних сегментів. Для каузативних ментальних дієслів Experiencer (пацієнс) – об'єкт, для стативних дієслів Experiencer (пацієнс) – суб'єкт. Ментальний стан розглядається як двостороннє каузальне відношення: Experiencer звертає увагу на стимул, з іншого боку, стимул змушує Experiencer бути певним ментальним станом (Схема 3) [Croft 1993, с. 65]. Таким чином ментальні стани нагадують симетричні предикати, проте, на відміну від симетричних предикатів, у станів два напрямки каузативності є абсолютно різними діями.

Схема 3. Двосторонність каузативності у ментальних станів за В.Крофтом
Experiencer Stimulus
direct attention to
• -----> •
• <----- •

Для окремої групи ментальних дієслів (*think (about), wonder (about), consider* тощо) характерний збіг Experiencer з підметом, оскільки перший свідомо ініціює та контролює ментальну дію [Croft 1993, с. 62].

В нашому розумінні, каузативні ментальні дієслова складають самодостатню лексико-семантичну групу дієслів ментального впливу і можуть позначати: а) ментальний вплив на пацієнса (*She informed me*), б) ментальний вплив на об'єкт (*I learnt the rule*), в) вплив на ментальний об'єкт (*Travel broadens the mind*).

У першому випадку, маємо справу з чітко вираженою відмінністю предикатно-аргументної структури ментальних каузативів від інших ментальних / когнітивних дієслів. Це спонукає розглядати їх як окрему групу на периферії ментального поля. Інваріантний фрейм когнітивних дієслів Experiencer (Cogniser) + Verb + Object зазнає модифікації: **Cause(r) (Initiator / Stimulus) + Verb + Patient (Causee / Experiencer / Cogniser)**. Відбувається зміщення суб'єкта на місце об'єкта-пацієнса.

У другому випадку, маємо справу з перехідністю акціональних дієслів. Проте зміна об'єкта, на якого спрямована дія, не простежується: *render the concept into English, read a book, translate a text, formulate a hypothesis*. Саме ця група дієслів викликала розбіжності у поглядах на каузативність. На переконання Дж. Лайонза, такі дієслова, як *read*, які він називає “basically transitive verbs”, не піддаються каузативному аналізу [Lyons 1968, с. 34]. З цим рішуче не погоджується А. Вежбицька, зауваживши, що складність аналізу не свідчить про відсутність каузативних відношень, адже вже сам контакт з об'єктом передбачає реалізацію цілеспрямованої дії [Wierzbicka 1980, с. 176]. Група „перехідних” ментальних каузативів є досить негомогенною. Окремо виділяється група „екзистенційних” каузативів [Wierzbicka 1980, с. 166], які позначають каузативність існування чогось. Сюди входять дієслова

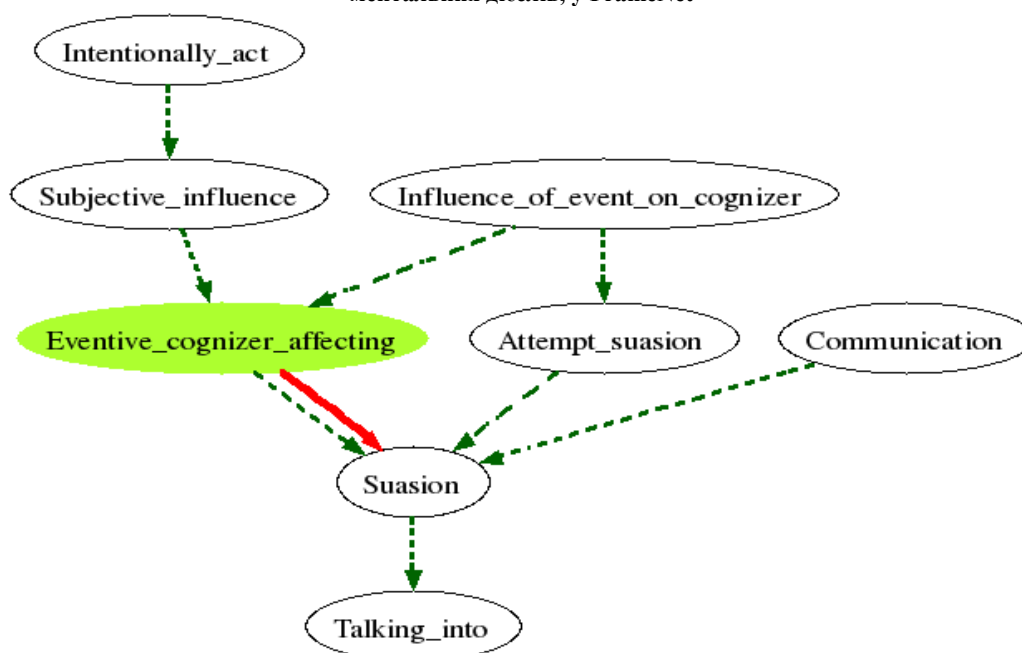
зі значенням «створювати щось за допомогою ментальних зусиль»: *create, compose, formulate, invent, devise, plan, discover, think up* тощо; група дієслів зі значенням «змінювати»: *modify, adapt, adjust, alter, transform* тощо; група дієслів зі значенням «руйнувати»: *confute / deflate / refute a hypothesis / a fact / an argument / a theory*. Саме наявність волітивного компонента цілеспрямованої дії є підставою для трактування цієї групи дієслів як каузативних.

Третій випадок, на перший погляд, виводить нас за межі групи ментальних дієслів: *broaden / blow / change one's mind*. Проте, сполучуваність з іменниками ментального поля у ролі об'єктива дозволяє включити їх як невід'ємну частину такої синтагми у периферійну зону ментального поля. Вибірковість дієслів, які позначають вплив на ментальний об'єкт вимагає особливого вивчення, адже усі вони вжиті у переносному значенні, що оформилось в результаті семантичної деривації, і нерідко входять в склад стійких словосполучення.

Каузативність тісно пов'язана з аспектуальним класом дієслова. Каузативні ментальні дієслова за аспектуальною ознакою є процесами. Більш того, каузативні предикати – ядро семантичного поля активності. А. Вежбицька вважає, що усім дієсловам дії притаманний декомпозиційний формат, який включає конфігурацію таких компонентів, як дія, каузація і результат. У випадку з каузативними дієсловами Агенс (Agent) замінюється Каузатором (Causer) [Wierzbicka 1980, с. 165]. Проте дослідниця зауважує, що аргументами каузативного зв'язку, зокрема Каузатором, виступають ситуації (події, стани речей, факти), а не особи. Якщо в поверхневій структурі речення синтаксичним суб'єктом каузативності є особа, то в глибинній структурі Каузатором виступає діяльність цієї особи: *He reminded me that it was time to go* [Wierzbicka 1980, с. 165].

За допомогою FrameNet ми виявили низку фреймів, які відповідають типам каузативних ситуацій, пов'язаних з ментальною діяльністю (всього 11): *Education_teaching, Eventive_Cognizer_affecting, Telling, Suasion, Reassuring, Experiencer_obj, Prevarication, Evoking, Influence_of_event_on_cognizer, Talking_into, Subjective_influence* [FrameNet]. Як видно з Рис.1, на якому подано приклад ієрархічних відношень між фреймами, «гіперфрейм» *Intentionally_act* вказує на цілеспрямованість каузації.

Рисунок 1. Графічне представлення ієрархічних відношень між фреймами, типовими для каузативних ментальних дієслів, у FrameNet

Найпоширенішим ад'юнктом ментальних каузативів є Інструмент (Means). Згідно з Ч. Філмором, саме Інструмент поєднується лише з дієсловами, які позначають цілеспрямовані дії [Fillmore 1970].

В результаті аналізу словникових дефініцій [The New English Dictionary on Historical Principles, The New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language, Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English, Collins English Dictionary] ми виділили кілька підгруп каузативних ментальних дієслів в англійській мові:

1) дієслова зі значенням 'make sb know – teach' „навчати, просвіщати, знайомити”: *teach, overteach, underteach, reteach, preteach, instruct, train, enlighten, indoctrinate, apprise, edify, impart, instill, show, ken, demonstrate, acquaint, accustom, direct, verse, pass on, inculcate, inspire, undeceive*;

2) дієслова зі значенням 'let sb know – inform' „ставити до відома, повідомляти, інформувати”: *inform, tell, apprise, confide, brief, fill in, update, notify, warn, caution, to put/keep in the picture, sharpen*;

3) дієслова зі значенням 'not to let sb know' „неправильно інформувати, вводити в оману”: *misinform, mislead, lead astray, delude, hoodwink, lie to, cloud, fuddle, keep in the dark, prevaricate, lie, dissemble, equivocate, fib, fool, joke, kid, misrepresent, pull the wool over (someone's) eyes, pull sb's leg, shit, bullshit*;

4) дієслова зі значенням „заплутувати, збивати з пантелику”: *confuse, bewilder, befog, floor, mix up, puzzle, perplex, befuddle, muddle, muddy, baffle, stump, nonplus, flummox, confound, stupefy, bamboozle, mystify, daze, bemuse, fog, disorient, buffalo, stymie, beat, fickle, tie in knots*;

5) дієслова зі значенням 'make sb understand' „роз'яснювати”: *clarify, becloud, elucidate, illuminate, spell out, simplify, explain, expound, illustrate, explicate, make clear, make plain, shed light upon*;

6) дієслова зі значенням 'make sb believe' „переконувати”: *persuade, convince, encourage, stimulate, decide, talk into, win over, bring round, allure, motivate, entice, impel, actuate, sway, incite, lead sb on, lean sb on, prevail upon, reason with, sweet-talk, urge, induce, provoke, prompt, dissuade, discourage, sell sth. to sb, change sb's mind, decide ('to cause (a person) to reach a decision': the weather decided me against going [Collins English Dictionary]); „переконувати шляхом обману”: *wheedle, coax, cajole, inveigle, con, deceive, take in, dupe, beguile*;*

7) дієслова зі значенням 'make sb believe' „запевняти, заспокоювати”: *assure, prove to, satisfy, reassure, comfort, set smb's mind at rest*;

8) дієслова зі значенням „здивувати”: *surprise, stun, amaze, astonish, dumbfound, stagger, flabbergast*;

9) дієслова зі значенням „схвилювати”: *disturb, bother, perturb, concern, alert, unrest, worry, discompose, disquiet, preoccupy, irk, trouble, pother, haunt*;

10) дієслова зі значенням „викликати страх”: *frighten, scare, alarm, terrify, startle, upset, unnerve*;

11) дієслова зі значенням 'make sb (not) pay attention' „привернути увагу, викликати зацікавлення”: *amuse, interest, entertain, absorb, engross, attract, draw, magnetize, occupy, engross, divert, direct, redirect, sidetrack, distract, involve, hold, engage, bore*;

12) дієслова ментального виклику (каузації), нагадування: *remind, recall, conjure (up), summon, invoke, appeal to, call up, evoke, trigger, cause, bring to mind, call to mind, put in mind (of)be reminiscent, jog one's memory, ring a bell, strike a chord, hark back, take you back, tell again, prompt*.

13) ментальні перформативи: *advise, suggest, recommend, counsel, admonish, consult*. Дієслова поради є ментальними каузативами, оскільки в їхній смисловій структурі є семи «думати» (у *advise*: 'I think that you should') і «знати» (в *recommend*: 'I know that you should') [Апресян 2001, с.16];

14) дієслова зі значенням «апелювати до уваги» (в тому числі і в формі наказового способу як засобу вираження каузативності): *beware, guard against, look out, watch out, take heed, heed, shun, mind, take care, pay attention, think twice, be cautious, be careful, be wary, take note of, observe, regard, ignore, disregard, overlook, discount, neglect*;

15) дієслова впливу: *influence, guide, incite, induce, lead, inspire, drive, galvanize, impact, push*;

16) дієслова зі значенням «створювати, формувати, розвивати, підтримувати, змінювати, руйнувати ментальний об'єкт»: *create, generate, formulate, set up, devise, develop, organize, solve, maintain, confirm, change, distort, alter, transform, twist, confute, refute, deflate, shape, form, mould: mould (shape, form) public opinion*.

До дієслів ментального впливу можна також віднести дієслова мовлення, зокрема групу, яка позначає передачу інформації: *ask (numatu), cite, preach, inform, quote, read, relay, tell, write* й прагматично виділену групу директивних дієслів: *advise, recommend, suggest, warn* тощо.

Поверхнева структура, зокрема суфікси, багатьох вищенаведених дієслів вказують на акціональність і каузативність: (i)-fy: *edify, simplify, clarify, mystify, objectify, notify, stupefy, identify*; -ate: *elucidate, illuminate, illustrate, prevaricate, equivocate, demonstrate, indoctrinate, explicate, inculcate, persuade, dissuade, motivate, stimulate, formulate, actuate, generate*; -ise(-ize): *generalise, realize, agnise, analyze, formalize, memorize, summarize, organize*. Простежуються й суфікси, характерні для інхоативних дієслів: -en: *enlighten, sharpen, frighten*; для ітеративних дієслів: -le: *puzzle, fuddle, befuddle, muddle, baffle, inveigle, fickle, beguile, dissemble, bamboozle, wheedle, startle*; -er: *bewilder, stagger, trigger*.

Окремі дієслова можна зарахувати до ментальних каузативів на рівні синтагми. Колокації, в яких об'єктом виступає іменник ментального поля, містять дієслова з інших полів: *Travel broadens the mind*.

Don't clog your memory (up) with useless information [WebCorp].

7 Ways to Stifle Ideas [WebCorp].

'I mean, when you think about it properly, Johnny, doesn't it just blow your mind?' [BNC, GIS 1380].

And then he closed the court and turned his mind and his emotions to the pleasures of the day, literary or social [BNC, EFN 563].

I packed the Scandinavian jersey I'd worn at Woodbine into the suitcase just in case it jogged anyone's memory, and got dressed in dark trousers, open-necked shirt and a short zipped navy jacket with lighter blue bands round waist and wrists [BNC, BP9 3].

But for the time being I happen to think it best to wait a little, in the hope that something triggers your memory into returning of its own accord' [BNC, JYC 2474].

These ideas have recently been revived by the concept of 'mind-set' to describe why errors are made in coping with complex system failures [BNC, CLP 1256].

Виявлено випадки вживання каузативних дієслів у складі фразеологізмів у сполученні з пацієнтом: *It beats me. You've lost me*; як і дієслова у складі каузативних фразеологізмів: *Let sb's mind wander/drift*.

Беручи за основу класифікацію А.Вежбицької, можна виділити дві семантичні групи ментальних каузативів: інтенційних з неповним контролем і гарантовано інтенційних. До перших відносимо дієслова, які мають у своїй структурі сему "to be lucky" «пощастити» [Wierzbicka 1980, с. 166]: *solve a problem, convince*. Другу групу становлять: 1) дієслова на позначення мовленнєвих актів, які впливають на епістемічний стан адресата: а) казують адресата знати епістемічний стан мовця (*state, claim, assert*), б) змінити епістемічний стан мовця (*inform*), в) змінити перцептивний стан (*show*); 2) моментативи, які вказують а) на зміну волітивного стану (*choose, prefer, consider smth to be, change one's mind*), б) на зміну перцептивного стану (*imagine*), в) на зміну епістемічного стану (*guess, recognize*) [Wierzbicka 1980, с. 166]. Каузативні інтенційні дієслова з неповним контролем схожі на конативні дієслова (*coax*), не дають чіткої вказівки на досягнення результату дії, натомість, гарантовано інтенційні дієслова належать до «сукцесних» дієслів, і позначають наперед успішну дію: не можна інформувати (*inform*), не проінформувавши.

Тісно пов'язані з ментальними каузативами (перебувають у відношенні логічної імплікації) ментальні інхоативи. Ментальні інхоативи виражені в англійській мові головно за

допомогою фрейма *get + Adj: get mad at, get bored with, get acquainted, get familiar, get aware*. У ментальних інхоативів суб'єкт – Experiencer. Переважно, такі дієслова походять від дієслів стану, які набувають інцептивного вираження: *I suddenly saw John/knew the answer/remembered where my umbrella was* [Croft 1993, с. 64]. Каузативні дієслова перебувають в несиметричній опозиції до інхоативних дієслів, які позначають результат ментального впливу: *teach :: learn; remind :: remember; show :: find; explain :: realise, find out, discover*. Такі дієслова можна розглядати як конверсиви (особливий вид антонімії). У FrameNet виділено інхоативний фрейм *Coming_to_believe*, куди ввійшли дієслова *ascertain, conclude, deduce, determine, figure out, find out, find, guess, infer, learn, puzzle out, realize, speculate, surmise, work out*. Таким чином, виділення функціонально-семантичної групи каузативних ментальних дієслів сприяє виявленню релевантних парадигматичних зв'язків (синонімії і антонімії).

Комплексне вивчення каузативних ментальних дієслів вимагає дослідження аналітичних («перифрастичних») каузативних конструкцій, в склад яких ввійшли ментальні дієслова. Корпусний аналіз сполучуваності дієслів (заповнення V слота) у каузативних конструкціях на основі BNC здійснила бельгійська дослідниця Г.Жилькуїн. Шляхом аналізу багатократної типової сполучуваності лексем (*multiple distinctive collexeme analysis*) в каузативних конструкціях виявлено лексичні преференції:

X MAKE Y Vpp: *known, felt, heard, respected, established, understood, valued: He soon made his presence felt and his wishes known* [Gilquin 2006, с. 24].

X MAKE Y Vinf: *feel, look, seem, think, laugh, smile, wonder, appear, realise/ze, worry*. Сюди ввійшли дієслова, які позначають некеровані ментальні процеси. У пасивної конструкції **X Be made Vto-inf** преференції інші: *mean, seem, believe, account*.

X HAVE Y Vprp / X GET Y Vprp: дієслова руху *go, run, come*.

X GET Y Vpp: *sort out, do*.

X HAVE Y Vpp: *cut, do*.

X HAVE Y Vinf: *know, believe, disbelieve, imagine*.

X GET Y Vto-inf: *get, help, talk*.

Ментальні дієслова виявилися найхарактернішими для каузативної конструкції **X HAVE Y Vinf**. Ціла конструкція набуває конкретизованого каузативного значення 'to elicit a mental response' «викликати ментальну відповідь» [Gilquin 2006, с. 25]. Інші каузативні конструкції, в яких дієслівний слот займає ментальне дієслово – **X MAKE Y Vpp**, **X MAKE Y Vinf**, **X Be made Vto-inf**, **X LET Y Vinf**. Решта перифрастичних конструкцій нетипові для ментальних дієслів.

Казативні конструкції, на відміну від каузативних дієслів, виконують функцію непрямой каузативності [Bagon 1974, с. 327]. Ментальні дієслова, які фігурують в типових аналітичних каузативних конструкціях, – це головні дієслова, які позначають ментальні стани або некеровані ментальні процеси. Це вкотре доводить, що каузативними дієсловами не можуть бути стативні дієслова, й що існує тісний зв'язок каузативності з цілеспрямованими, керованими, інтенційними процесами та діями.

Підсумовуючи, виділимо кілька позицій:

1. Лексико-семантична група ментальних каузативів в англійській мові є досить негомогенною з розмитими межами (включає 16 підгруп, понад 200 одиниць). Каузативні ментальні дієслова позначають цілеспрямовані дії, спрямовані на досягнення ментального впливу на пацієнта, ментального впливу на об'єкт або впливу на ментальний об'єкт.

2. Предикатно-аргументна структура ментальних каузативів має вигляд: Каузатор + Дієслово + Пацієнс. Саме зміщення Experiencer/Cogniser з місця суб'єкта на місце об'єкта-пацієнта відрізняє каузативні ментальні дієслова від інших ментальних дієслів і зумовлює трактування цієї групи як периферійної.

3. Поміж особливостей предикатно-аргументної структури можемо виділити лівий аргумент – Каузатор, який представлений не особою, а ситуацією, й характерний ад'юнкт Інструмент.

4. Каузативні ментальні дієслова стоять в опозиції до стативних ментальних дієслів і дієслів, які позначають нецілеспрямовані ментальні процеси. Для останніх характерне вживання в перифрастичних каузативних конструкціях: **X HAVE Y Vinf, X MAKE Y Vpp, X MAKE Y Vinf, X Be made Vto-inf, X LET Y Vinf.**

5. Синтагматичні властивості ментальних каузативів тісно пов'язані з парадигматичними, зокрема встановлено конверсивний зв'язок між ментальними каузативами та інхоативами. Іншим прикладом системності каузативних ментальних дієслів є зв'язок з епідигматикою через оформлення каузативних смислів шляхом залучення механізмів семантичної деривації (головно метафори) в дієслів, які належать до інших груп і полів, результатом чого є переносні вживання та фразеологічні одиниці зі значенням ментальної каузації.

Коло проблем, пов'язаних з вивченням каузативних ментальних дієслів, залишається відкритим. Серед перспектив подальших досліджень – встановлення особливостей ментальних каузативів у порівнянні з іншими групами каузативних дієслів, детальніше вивчення фразеологічних каузативних одиниць, дослідження синонімії каузативних дієслів, а також зіставний аналіз ментальних каузативів в англійській та українській мовах.

Література

- Апресян Ю. Д. Системообразующие смыслы «знать» и «считать» в русском языке / Ю. Д. Апресян // Русский язык в научном освещении. – М., 2001. – № 1. – С. 2–26. Долинина И. Б. Синтаксически значимые категории английского глагола / И. Б. Долинина. – Л.: Наука, 1989. – 216 с. Огоновська О. В. Дієслівне заміщення в англійській мові / О. В. Огоновська. – Львів: Світ, 1991. – 128 с. Наумова И. А. Глаголы с каузативным значением в современном английском языке. Исторические предпосылки их образования : автореф. дис. на соиск. уч. степени канд. филол. наук / И. А. Наумова. – М., 1967. – 23 с. Недялков В. П., Сильницкий Г. Г. Типология каузативных конструкций / В. П. Недялков, Г. Г. Сильницкий // Типология каузативных конструкций. Морфологический каузатив. – Л., 1969. – С. 5–19. Падучева Е. В. Каузативные глаголы и декаузативы в русском языке / Е. В. Падучева // Русский язык в научном освещении. – М., 2001. – № 1. – С. 52–79. Сильницкий Г. Г. Семантические и валентностные классы английских каузативных глаголов : автореф. дис. на соиск. уч. степени доктора филол. наук / Г. Г. Сильницкий. – Смоленск, 1974. Baron N. S. The Structure of English Causatives / N. S. Baron // Lingua. – 1974. – № 33. – P. 299–342. Croft W. Case Marking and the Semantics of the Mental Verbs / William Croft // Semantics and Lexicon: ed. by J. Pustejovsky. – Netherlands: Kluwer Academic Publishers, 1993. – P. 55–72. Fillmore C. J. The Case for Case Reopened / C. J. Fillmore // Syntax and Semantics: Grammatical Relations: ed. by P. Cole, J. Sadock. – New York: Academic Press, 1977. – Vol. 3. – P. 89–91. Gilquin G. The Verb Slot in Causative Constructions. Finding the Best Fit / Gaëtanelle Gilquin. // Constructions. – SV1-3. 2006. – P. 23–31. Kastovsky D. Causatives / D. Kastovsky // Foundations of Language. – 1973. – № 10. – P.255–315. Levin B. English Verb Classes and Alternations / Beth Levin. – Chicago: UCP, 1993. – 348 p. Levin B., Rappaport Hovav M. A preliminary analysis of causative verbs in English / Beth Levin., Malka Rappaport Hovav // Lingua. – 1994. – № 92. – P. 35–77. Lyons J. Introduction to Theoretical Linguistics / John Lyons. – London: Cambridge University Press, 1968. – X + 519 p. Wierzbicka A. Lingua Mentalis. The Semantics of Natural Language / Anna Wierzbicka. – Sydney, New York, London, Toronto, San Francisco: Academic Press, 1980. – 367 p. Collins English Dictionary – Complete and Unabridged HarperCollins Publishers, 2003.–1888p. FrameNet [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://framenet.icsi.berkeley.edu/> Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English: ed. by A. S. Hornby – [7th edition]. – Oxford University Press, 2002. – 1790 p. The BNC (British National Corpus) [Електронний ресурс]. – Oxford: Oxford University Press, 1995. – Режим доступу : <http://sara.natcorp.ox.ac.uk/>. The New English Dictionary on Historical Principles: ed. by J. A. Murray. – Oxford, 1888 – 1933. – [Vol. 1 – 12]. The New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language. – Dansbury Lexicon Publications, INC, 1993. – 1149 p. WebCorp [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://www.webcorp.org.uk>.

УДК 811.111'373.2:27-535.35

ДОБЖАНСЬКА Н. І., ГРИНЧЕНКО І. В.

(Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки)

ВЛАСНІ НАЗВИ У ТЕКСТАХ СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ХРИСТІЯНСЬКИХ ПІСЕНЬ

У статті досліджено місце і характер власних назв у текстах сучасних англомовних християнських авторських пісень. Тексти такого типу розглядають як особливий жанр християнського дискурсу. Здійснено порівняння значимості і обсягу власних назв біблійного характеру та сучасних власних назв, що відображають світогляд носія англійської мови.

Ключові слова: християнський, пісні, власні назви, біблійний, сучасний.

Добжанская Н. И., Гринченко И. В. Имена собственные в текстах современных англоязычных христианских песен. В статье исследуется место и характер имен собственных в текстах современных англоязычных авторских песен. Тексты такого типа рассматриваются как особенный жанр христианского дискурса. Сравняются значимость и объем имен